

SKIRÖNYCKELN

BYGDEBLAD FÖR SKIRÖ SOCKENS BYGDEFÖRENING NR 3 2019

SKIRÖ SMÅLANDS TRÄDGÅRD

Styrelsen 2019

Ordförande

Fred Nordberg 0702-457219

Sekreterare

Per-Inge Lindqvist 0708-153910

Kassör

Gunilla Nordberg 0702-127925

Ledamöter

Elisabeth Dahn 0703-052219

Hillevi Stenberg Legfors 0703-846055

Sonny Svensson 0763-377798

Gunnar Uppman 0707-165598

Ersättare

Daniel Karelid 0736-535367

Viktor Sommansson 0723-372012

Lena Åhrén 0383-462025

Revisorer

Solvieg Forsmyr 0702-446345

Anita Karlsson 0703-120741

Ersättare

Jörgen Fredriksson 0705-672116

Valberedning

Stefan Ek 0703-442308

Stefan Haraldsson 0702-647169

1 plats vakant **Tipsa om person?**

Besök Skirös hemsida:

www.skiro.se

Webansvarig: Anna Stenflo

anna@stenflo.se

Redaktör & layout: Gunilla Nordberg

Tryck: ÅkessonBerg

SKIRÖNYCKELN kan du läsa digitalt även tidigare nummer, gå in på

www.skiro.se

där hittar du även SSBF:s styrelses protokoll.

INNEHÅLL

I detta nummer läser du om:

- * **Släkten Strömberg**
- * **Vad som händer i Skirö**
- * **Befolkningen i Skirö för 200 år sedan**
- * **Angelägenheter på Anslagstavlan**

En härlig höst

önskar

Gunilla

Manusstopp Utkommer

1 mars 10 mars

1 juni 10 juni

1 september 10 september

1 december 10 december

Medlemsavgiften i SSBF är:

200:-/ enskild 300:-/ familj

Bg. nr: 5623-5930

Swish: 123 065 60 58

Omslagsbild: **Strömsberg**

Foto: Gunilla Nordberg

Har du åsikter, synpunkter eller idéer vad det gäller aktiviteter eller annan verksamhet inom bygdeföreningen? Var vänlig kontakta någon i styrelsen.

Material till Skirönyckeln lämnas på papper, usb eller via e-mail: frenillasbod@gmail.com

Strömsborg

Lite om släkten Strömberg

av Gunilla Nordberg.
Information till delar av
texten är hämtad från
Stig Strömbergs memoar-
er som finns på [https://
books.apple.com/se/book/
mina-memoarer-1931-2002](https://books.apple.com/se/book/mina-memoarer-1931-2002)

Strömsborg

Den 13 oktober klockan 15.00 får vi besök i Skirögården av kusinerna Åke och Stig Strömberg. De är upp-
växta i Skirö och skall berätta och visa bilder från 40-50-talet. Stig är dessutom trollkarl och kommer att
visa prov på MAGI.

I mitten på 1800-talet bodde torparen Gustaf Svensson och hans hustru Ulrika Adolfsdotter i Strömsborg
som ligger på vänster sida när man svänger ner till Stefan på Skirö träförädling. Paret fick en son Carl Jo-
han f. 1856 och 1859 fick de dottern Anette. Sedan ytterligare tre pojkar Algot 1862, Oscar Fritjoff 1865
som sedan dog 2 år gammal och Oscar Victor f. 1868.

Algot var den som blev farfar till Stig och Åke. Fadern Gustaf dog när Algot var runt 8 år och modern och
barnen hamnade på fattighuset, tre år senare dog även modern och Algot blev fosterson i Tolja hos en
skomakare där han fick lära grunderna i yrket. Han utbildade sig sedan i Stockholm till skomakarmästare
och återvände så småningom till Skirö.

I början av 1890-talet lät han uppföra ett hus som han kallade Strömsborg, på mark avstyckad från Skön-
berga gård. Timmer kördes av Gottfrid Andersson i Slät, över Övrasjöns is, med hjälp av oxar. Varje träd
köptes på rot från Björnstorp och kostade 50 öre styck. 1893 var huset klart och köket blev 26 kvm stort.
Där hade Algot sin skomakardisk i ena änden och hustrun Alfridas vävstol stod i den andra. De åt, sov
och arbetade i samma rum, där även åtta barn fick plats och på dagarna tittade kunder och vänner in för
en pratstund. Både dam- och herrskor tillverkades och Algot levererade ända upp till en skoaffär i Sund-
byberg. Alfrida vävde madrassvar, handdukar och gardiner. Hon var skicklig och erhöll diplom vid Ek-
sjöutställningen 1912.

Algot tyckte om att odla och till den bergiga tomten bar han hink på hink med jord. Han hade fruktträd
och ympning kunde han. I drivbänkar odlade han blommor som han sålde till folket i trakten. Algot hade
en mycket bra sångröst och sjöng i kyrkokören. I kyrkan var hans plats jämte klockaren som han hjälpte
att hålla tonen.

Strömsborg ligger i riktning mot Millebo från kyrkan sett, där vägen gör en sväng innan den försvinner
nerför backen mot Övrasjön. På övervåningen i grannhuset som heter Ekhaga bodde Oskar och Alice
Strömberg och där föddes Åke Strömberg 1943 och några år senare flyttade de till Grönlid nere i byn.
Kusinen Stig Strömbergs föräldrar Maja och Ragnar Strömberg hyrde en lägenhet på övervåningen i Vän-
hem när Stig föddes 1931. På 30-talet hade Skirö kyrksocken cirka 600 invånare. Ragnar arbetade som
möbelsnickare på Carlséns stolfabrik. En trollkonstnär som hette El Rico besökte Skirö när Stig var i tonå-
ren. El Rico bodde då hos Tilda Hult som var en släkting till honom. Av honom fick Stig sin första inspi-
ration till att börja trolla och nu ser vi fram emot besöket med Stig och Åke Strömberg i Skirögården.

KALENDERN 2019

September

- 15/9 kl. 10.00 Gudstjänst i Skirö kyrka. C Rudvall, J Ekenvärn.
16/9 Bokbussen kommer till Skirö förskola kl. 15.15-15.45 och Skirö g:a affären kl. 15.50-16.00.
23/9 Grovsofhämtning i Skirö. Anmälan görs senast 2 dagar innan till
Njudung Energi 0383 -76 38 00.
24/9 Sophämtning i Skirö.

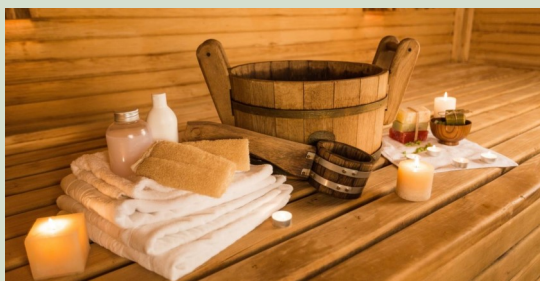
Oktober

- 8/10 Sophämtning i Skirö.
13/10 kl. 15.00 Kusinerna Åke och Stig Strömberg. **Bildvisning 40-50-tal samt trolleri.**
Kaffeservering till självkostnadspris.
14/10 Bokbussen kommer till Skirö förskola kl. 15.15-15.45 och Skirö g:a affären kl. 15.50-16.00.
20/10 kl. 18.00 Gudstjänst i Skirögården. A Rudvall.
21/10 Grovsofhämtning i Skirö. Anmälan görs senast 2 dagar innan till
Njudung Energi 0383 -76 38 00.

Nu har bastun en egen
Facebookgrupp

[bastumedbjörkävenutaniskirö](#)

Där ventileras tider och
vem som eldar m.m.

Pris: 30kr. Betala gärna med
swish: 123 065 60 58

Minimum två personer om man skall basta.
Bokning: sms:a 070-212 79 25
eller skriv i FB-gruppen.

SmålandsTrädgårds Bouleklubb

Måndagar

Boule träning

Sept i Skirö

kl. 17.00-19.00

Okt-april i Vetlanda

16.00-18.00

Torsdagar

Boule

skytteträning

Sept i Skirö

kl. 17.00

Lördagar

Boule träning

Sept i Skirö

kl. 10.00-12.00

KALENDERN 2019

November

- 3/11 kl. 18.00 Minnesgudstjänst i Skirö kyrka. **Vetlanda manskör** A Rudvall J Ekenvärn
5/11 Sophämtning i Skirö.
11/11 Bokbussen kommer till Skirö förskola kl. 15.15-15.45 och Skirö g:a affären kl. 15.50-16.00.
19/11 Sophämtning i Skirö.
24/11 kl. 11.00 Pannkaksmässa för alla i Skirögården. C Rudvall, M Wallinder
23/11 kl. 18.30 Missionsauktion i Millebo missionshus Tomas Laveson, Lars Brihall auktionist
25/11 Grovsofhämtning i Skirö. Anmälan görs senast 2 dagar innan till
Njudung Energi 0383 -76 38 00.

December

- 1/12 kl. 10.00 Adventsgudstjänst i Skirö kyrka C Rudvall M Wallinder.
1/12 kl. 17.00 **Första söndagen i Advent!** Julgranen i Skirö tänds traditionsenligt.
Vi samlas vid bryggan i Skirö centrum. Grantändning, glögg, pepparkakor
och en stunds **BYAGEMENSKAP!**
3/12 Sophämtning i Skirö
9/12 Bokbussen kommer till Skirö förskola kl. 15.15-15.45 och Skirö g:a affären kl. 15.50-16.00
10/12 Nytt nummer av SKIRÖNYCKELN

Söndagen den 1 december/ första advent.

Granen tänds traditionsenligt i Skirö centrum kl. 17.00.

Alla hälsas hjärtligt välkomna.

Det bjuds på glögg och pepparkakor
och en stunds **BYAGEMENSKAP!**

Skirö folkskock (befolkning) för 200 år sedan

Sammanställt av Sven G Skirmark uppvuxen i Skirö.

I ett utkast till beskrivning av Skirö socken, som infordrats av Jönköpings läns hushållningssällskap år 1819, finns beskrivet de olika förhållandena i socknen. Dessa har redovisats i ett antal artiklar i Hvetlanda-Posten. Här följer ett utdrag ur artikeln som var införd 11 december 1931. Artikeln handlar om bl a folkskocken (befolkningen) för år 1815. Folkmängden i socknen utgjorde då 807 personer fördelat enligt följande: Gifva 153 män och 152 kvinnor. Änklingar 16 män och 53 kvinnor. Ogifva över 15 år: 68 män och 99 kvinnor. Ungdom under 15 år: 135 män och 131 kvinnor. Totalt 372 män och 435 kvinnor varav 18 män och 23 kvinnor var över 65 år. Endast 3 män och 11 kvinnor hade uppnått 80 års ålder.

Bland befolkningen fanns 2 präster, 2 studerande,

2 kyrkobetjenter (se klipp), 1 officer, 18 drago-
ner och soldater,

7 som gått ur tjänst, 53 bönder på egna hem-
man och 32 på andras hemman, 24 torpare,
10 arbetsföra backstugeboende,
8 arbetsföra inhysesmän, 22 åldriga och
bräckliga bönder och torpare som upphört
med lantbruk, 4 skräddare och skomakare,
56 drängar, 80 pigor, 17 tjänsteflickor,
3 ogifva som levde av egna medel, och 14
ogifva som levde för sig själva av arbete.

Kyrkobetjente (kyrkobetjening), vid kyr-
korna anställda lägre, ej presterliga tjenste-
män, nämligen organister, klockare, kyrkvaktare.
Kyrkobetjente tillsätts och afskedas af kyrko-
stämma, der ej annorlunda är stadgadt, och få
bl. a. ej befatta sig med tillverkning af brän-
vin. Under rubriken kyrkobetjente hänföres
ej kyrkovärdar och sexmän.

Av hushållen beräknades 1 vara förmöget, 43 "behållne", 89 fattiga och 48 utfattiga varav 13 fick fattig-
hjälp. Tjänstehjoners löner hade ökat de senaste åren. En godkänd dräng hade 3 riksdaler och 16 skilling
städselpengar och 33 riksdaler och 16 skilling i lön samt 1 par stövlar, 4 par skor, 2 mk ull och 1 eller 2
skjortor.

En godkänd pigga fick "gemenligen" 1 riksdaler och 16 skilling i städselpengar och 8-10 riksdaler i årslön, 4
par skor, 2 mk ull, linland till 1½ kappars utsäde och oftast lintyg, förkläden, m.m.

Rågen skördas på Wallby med oxar som dragare till höskrindan. Runt sekelskiftet 1900.

Skirö i nutid	2015	2016	2017	2018
Män	154	154	161	154
Kvinnor	138	134	134	133
Folkmängd	292	288	296	287

Ersättningen för dagsverken var olika. Vanligast betalades 12 skilling till män och 8 skilling till kvinnor samt en brödkaka för dagen. De som lät "lega" sig var mer eller mindre arbetsföra.

Dagsverken inom socknen kunde knappt erhållas för penningar, men då allmogen behövde hjälp med timmer eller andra skogseffekters hemförsel anställdes vanligen körhjälp. Betalning erlades då i form av välfägnad.

Skattepliktiga år 1814 var 393 personer fördelat på 171 män och 222 kvinnor.

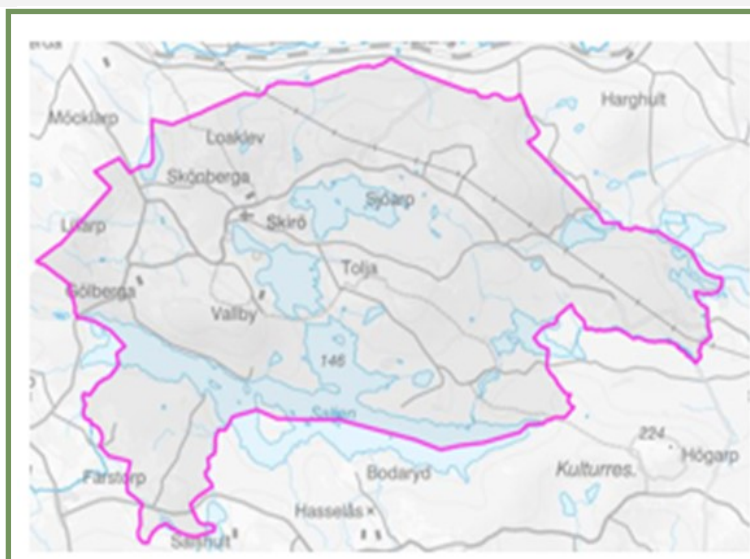
De senaste 10 åren avled i medeltal 21 personer, vigdes 7 par och föddes 22 barn, varav 1 oäkta. Under de 10 åren var 4 barn dödfödda. Under samma tid ökade antalet innevånare från 784 med 10 män och 13 kvinnor. Med undantag av rödsoten som härjade åren 1811 och 1812, då mestadels unga rycktes bort, hade inga farsoter förekommit.

Hvetlanda-Posten har tillagt att 1844 utgjorde socknens befolkning 942 personer och vid årsskiftet 1929–30 743 personer. År 1815 var endast 1,7 % av befolkningen 80 år eller äldre och bara 5 % hade nått nuvarande pensionsåldern 65 år. Var tredje innevånare var yngre än 15 år.

Antalet ogifta män och kvinnor är olika. Är det ett skrivfel eller är förklaringen ett särboförhållande där maken bor utanför socknen?

Siffrorna väcker många tankar och frågor om hur mödosamma levnadsförhållandena har varit.

Att göra en jämförelse med nuläget är svårt eftersom begreppet socknar försvunnit. 2016 indelades landet i 2 523 distrikt som i stort följde sockengränserna. För Skirös del ser man på kartan att enklaven som låg neråt Kvillsforshället har tappats. Därför blir befolkningstabellen här ovan inte helt jämförbar med de äldre siffrorna.

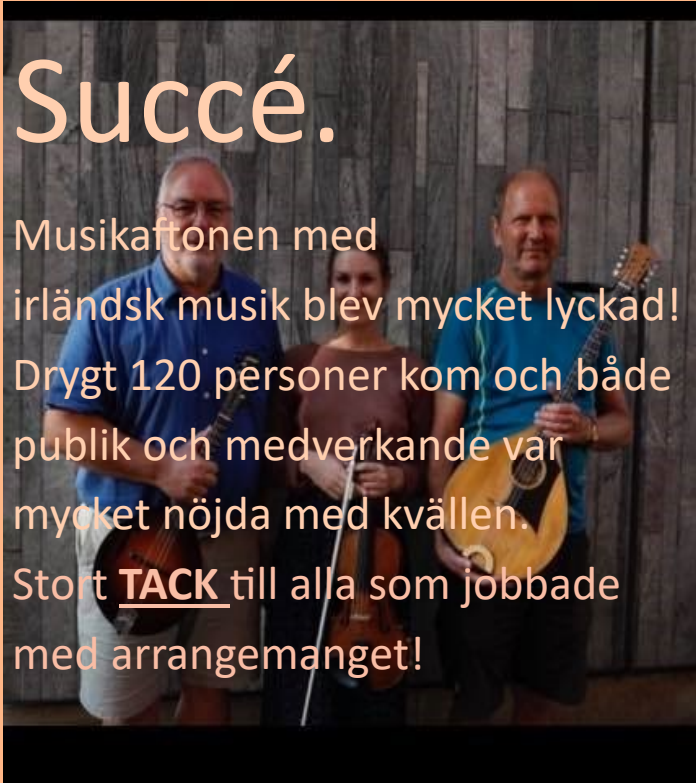

↔ Kjol från Skirö, vävd i 100% lin, som använts ca 1800 - 1835. Finns i Nordiska museets samlingar.

ANSLAGSTAVLAN

Succé.

Musikaftonen med irländsk musik blev mycket lyckad! Drygt 120 personer kom och både publik och medverkande var mycket nöjda med kvällen. Stort **TACK** till alla som jobbade med arrangemanget!

Träffa kusinerna Strömberg, uppväxta i Skirö.

Stig bjuder på en lektion i magi. Ake visar Skiröbilder från 40-50 tal. Servering till självkostnadspris.

*Söndagen den 13 okt kl 15.00 i Skirögården!
Välkomna!*

Lördagen den 10 augusti gjorde vi en bygdevandring med start vid Björnstorp och gick vidare till Äng och Gatu. Trots regnet var det många som slöt upp och var med. Mycket trevligt och roligt att lyssna till er som delade med er av minnen från förr. Stort TACK till alla som bidrog till denna trivsamma vandring. Särskilt TACK till Daniel Karelid som planerat samt ledde vandringen och till Karleric Eiderbrant som gav oss dråpliga minnesbilder och intressant information.